

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 9/2025

z dnia 10 października 2025 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ	5
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ	8
UCHWAŁY IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....	11

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 27/25

Pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy złożenie przez wierzyciela wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym dłużniku przerywa bieg terminu przedawnienia roszczenia wierzyciela inicjującego to postępowanie w związku z treścią art. 123 § 1 pkt 1 k.c.?”

III CZP 28/25

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Koninie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w sytuacji gdy w skład spadku wchodzi udział spadkodawcy w majątku objętym małżeńską wspólnością ustawową, to mimo późniejszej śmierci małżonka spadkodawcy, do dokonania działu spadku niezbędne jest uprzednie albo jednoczesne z działem spadku, połączone w tym samym postępowaniu, przeprowadzenie podziału majątku wspólnego, również wtedy gdy przeprowadzone postępowanie o dział spadku nie uzasadnia wniosku, aby dochodziło do nakładów, wydatków oraz innych świadczeń z majątku wspólnego na majątek odrębny lub odwrotnie?”

III CZP 29/25

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy skarga kasacyjna, w której zakres zaskarżenia orzeczenia (art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c.) określono niezgodnie z zakresem wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.), podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.?”

III CZP 30/25

Wniosek Prezesa Izby Cywilnej Sądu Najwyższego przedstawiony do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy część jednostki redakcyjnej umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej lub denominowanego w walucie obcej, ewentualnie odpowiedniego wzorca umowy, zawierająca wskazanie marży banku jako elementu współtworzącego, w powiązaniu ze średnim kursem waluty obcej ustalany przez Narodowy Bank Polski, przyjęty w tej umowie mechanizm wyznaczania kursów waluty dla potrzeb określenia salda zadłużenia i wysokości świadczeń kredytobiorcy będącego konsumentem, może być traktowana jako postanowienie umowne podlegające samodzielnej ocenie pod kątem jego abuzywności (art. 385¹ § 1 k.c.);

a w razie odpowiedzi pozytywnej:

2. Czy w razie uznania postanowienia odnoszącego się do marży banku za abuzywne można uznać, że umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej lub denominowanego w walucie obcej pozostaje w mocy w pozostałej części, a wyznaczanie salda

zadłużenia kredytobiorcy i wysokości jego świadczeń (rat kapitałowo-odsetkowych) następuje z zastosowaniem mechanizmu bazującego wyłącznie na średnich kursach waluty obcej ustalanych przez Narodowy Bank Polski?”

III CZP 31/25

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Suwałkach przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w trybie art. 199 k.c. można udzielić zgody na rozebranie budynku, w którym ustanowione są odrębne własności lokali jeżeli stosownie do art. 3 ust. 1 zd. 2 ustawy o własności lokali współwłasność ma charakter przymusowy i nie można żądać zniesienia współwłasności dopóki trwa odrębna własność lokali?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 12/25 – z dnia 5 września 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie

„Czy jednostka organizacyjna, której oddano nieruchomości w trwały zarząd miała obowiązek wnoszenia opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości za okresy poprzedzające wejście w życie przepisu art. 43 ust. 4b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 14/25 – z dnia 11 września 2025 r. w składzie 3 sędziów
Sądu Okręgowego w Olsztynie:

„Czy konieczne jest uzyskanie zgody Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, o której mowa w art. 2b ust. 3 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (j.t. Dz. U. z 2024 r., poz. 423), na nabycie nieruchomości rolnej od osoby, która jako osoba bliska nabyła tę nieruchomość od swojej osoby bliskiej, jeżeli nie upłynął okres 5 lat od dnia przeniesienia własności tej nieruchomości?”

postanowiono umorzyć postępowanie.

III CZP 20/24 – z dnia 16 września 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w sprawie majątkowej, w której dochodzone są w ramach żądania głównego i żądania ewentualnego roszczenia o ustalenie i zapłatę:

– wartość przedmiotu sporu określa suma wartości roszczenia

o ustalenie i roszczenia o zapłatę, czy też wyłącznie wartość roszczenia o zapłatę?

– o wartości przedmiotu sporu decyduje zawsze wartość żądania głównego, czy też może to być wartość żądania ewentualnego, jeśli jest ona większa?”

postanowiono umorzyć postępowanie.

III CZP 7/25 – z dnia 23 września 2025 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Katowicach

Koniec trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń wekslowych przeciwko wystawcy weksla własnego przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego (art. 118 zdanie drugie k.c.).

III CZP 32/24 – z dnia 24 września 2025 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu

1. Ustalenie wysokości odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych jako równowartości hipotetycznych kosztów naprawy jest dopuszczalne także wtedy, gdy poszkodowany naprawił pojazd.

2. Wysokość odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z tytułu kosztów naprawy pojazdu może uwzględniać rabaty na części zamienne i materiał lakierniczy oferowane przez podmioty współpracujące z ubezpieczycielem tylko wtedy, gdy skorzystaniu z nich nie sprzeciwia się uzasadniony interes poszkodowanego.

3. Odszkodowanie przysługujące z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych nie obejmuje kwoty podatku od towarów i usług, jeżeli poszkodowany poniósł już koszty naprawy pojazdu,

a zapłacona przez niego cena nie została powiększona o ten podatek.

III CZP 49/24 – z dnia 24 września 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie:

„Czy zarządca przymusowy przedsiębiorstwa ustanowiony na podstawie art. 292a § 1 k.p.k. dla spółki akcyjnej posiada legitymację formalną w postępowaniu cywilnym z udziałem tej spółki w sprawie dotyczącej majątku wchodzącego w skład przedsiębiorstwa?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

II CSKP 1980/22 – wyrok z dnia 22 stycznia 2025 r.

1. W związku z działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 118 k.c. pozostaje niesamodzielną transakcją sprzedaży opcji CALL stanowiącą część zerokosztowej struktury opcyjnej, w ramach której służyła finansowaniu nabycia przez przedsiębiorcę opcji PUT, która miała zabezpieczać go przed ryzykiem walutowym występującym w ramach jego działalności gospodarczej.

2. W sytuacji, w której zastosowanie silniejszego instrumentu ochrony strony słabszej (bezwzględna nieważność umowy naruszającej jej interes jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego – art. 58 § 2 k.c.) ze względu na dalej idące naruszenie jej interesów (wadliwość oświadczenia woli powiązana z rażąco niekorzystną treścią umowy), stawiać będzie stronę chronioną w gorszej sytuacji niż zastosowanie instrumentu słabszego (możliwości uchylenia się od skutków wadliwego oświadczenia woli – art. 88 k.c.), przewidzianego dla mniej drastycznych przypadków, potrzeba skorygowania niepożądanych skutków nieważności bezwzględnej uzasadnia rozważenie czy w okolicznościach sprawy do zarzutu przedawnienia znajdować może zastosowanie art. 5 k.c.

II CSKP 966/23 – wyrok z dnia 9 kwietnia 2025 r.

Zgodnie z art. 143 ust. 2 u.u.p. banki nie odpowiadają za skutki wskazania w zleceniu płatniczym nieprawidłowego numeru rachunku bankowego odbiorcy, a ich obowiązki ograniczają się do udzielenia płatnikowi pomocy w odzyskaniu sumy wpłaconej na nieprawidłowy rachunek.

II CSKP 1250/24 – wyrok z dnia 23 kwietnia 2025 r.

Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, sąd *meriti* może w wyjątkowych przypadkach, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego bankowi przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności (art. 117¹ § 1 k.c.), rozważając poza przesłankami wymienionymi w art. 117¹ § 2 k.c. m. in. okoliczności procesu kształtowania się linii orzecniczej Sądu Najwyższego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie podstawy i skutków niezwiązania stron umową kredytu ze względu na abuzywność jej postanowień.

II CSKP 2065/22 – postanowienie z dnia 23 maja 2025 r.

Następcy prawni stron zapisu na sąd polubowny pozostają związani takim zapisem, jak również następcy prawni stron prawomocnie zakończonych procesu są objęci skutkami prawomocności materialnej wyroku kończącego proces.

II CSKP 849/23 – wyrok z dnia 13 czerwca 2025 r.

Po upływie terminów, o których mowa w art. 137 ustawy o gospodarce nieruchomościami wywłaszczający musi zapewnić poprzedniemu właścicielowi nieruchomości możliwość odzyskania jej własności zanim zadysponuje nią w jakikolwiek sposób.

II CSKP 920/23 – wyrok z dnia 2 lipca 2025 r.

Zaniechanie przeprowadzenia diagnostyki, która według obowiązujących standardów ma pozwolić kobietom na rozeznanie w stanie płodu, w sytuacji, gdy kobieta dawała wyraz swoim oczekiwaniom, że z diagnostyki takiej chciałaby skorzystać, stanowi formę naruszenia praw pacjenta, a tego rodzaju naruszenie prawa podmiotowego w świetle art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta w zw. z art. 448 k.c. może uzasadniać przyznanie zadośćuczynienia za wynikłą z niego krzywdę.

UCHWAŁY IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III PZP 1/25 – z dnia 24 września 2025 r. w składzie 7 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego

1. Uchylenie przez Sąd Najwyższy orzekający w składzie spełniającym wymogi sądu z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C202/16) wyroku zaskarżonego skargą nadzwyczajną i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi (art. 91 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz. U. z 2024 r. poz. 622) ma ten skutek, że postępowanie wszczęte w celu dochodzenia roszczenia należy uznać za niezakończone, co oznacza, że przedawnienie nie biegło na nowo od daty uprawomocnienia się uchylonego wyroku (art. 295 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, Dz. U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.).

2. Skutku, o którym mowa w punkcie 1. uchwały, nie wywołuje wyrok Sądu Najwyższego – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wydany w składzie z udziałem choćby jednego sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), ponieważ należy uznać go za wyrok niebyły (nieistniejący) jako wydany przez sąd niespełniający wymogów sądu z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284

ze zm.) i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

3. Sąd, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania – w przypadku uwzględnienia skargi nadzwyczajnej przez Sąd Najwyższy – Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych orzekający w składzie niespełniającym wymogów sądu z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE -- uznawszy taki wyrok Sądu Najwyższego za niebyły, stwierdza, że wyrok tego sądu nie został uchylony a postępowanie ze skargi nadzwyczajnej nie zostało zakończone. Sąd ten ma prawo uznać się za właściwy do rozpoznania tej skargi na zasadach wynikających z wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18 A.K. i in. (EU:C:2019:982)

oraz postanowił nadać uchwale moc zasady prawnej.

III UZP 4/25 – z dnia 25 września 2025 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Lublinie

Sąd drugiej instancji, rozpoznając ponownie sprawę na skutek uwzględnienia skargi nadzwyczajnej i uchylenia jego wyroku przez Sąd Najwyższy – Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych orzekający w składzie niespełniającym wymogów sądu z art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE, nie jest związany wykładnią prawa dokonaną w takim wyroku (art. 398²⁰ k.p.c. w związku z art. 95 pkt. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz. U. z 2024 r. poz. 622).

**III PZP 6/24 – z dnia 30 września 2025 r. w składzie 7 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego**

Wynikający z art. 39 Kodeksu pracy zakaz wypowiedzenia umowy o pracę dotyczy także umowy zawartej na czas określony, w tym także takiej, której okres obowiązywania upływa przed osiągnięciem przez pracownika wieku emerytalnego.